

Verksamhetsberättelse 2017, nämndversion

Avfall

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Periodens resultat	3
2.1 Driftredovisning.....	3
2.2 Investeringsredovisning.....	4
3 Viktiga händelser i verksamheten	4
4 Redovisning av mål (helår) Avfall	5
4.1 Inriktningsmål: Danderyds kommun genomför en väl utförd och trafiksäker hämtning av avfall samt erbjuder ett tillfredställande avfallstjänsteutbud.....	5
4.2 Inriktningsmål: Frisk luft.....	6
4.3 Inriktningsmål: God bebyggd miljö.....	7
4.4 Inriktningsmål: Giftfri miljö.....	7
5 Utmaningar inför framtiden	8

1 Inledning

Avfallsverksamheten ansvarar för att insamla hushållsavfall från hushåll och verksamheter i kommunen samt informera om återvinning av avfall. Genom att kommunen insamlar avfallet säkerställs det att avfallet tas om hand på ett miljöriktigt sätt och inte riskerar att orsaka fara för hälsa eller miljö.

Tre personer arbetar med avfallsfrågor såsom avtalsuppföljning, planering och utveckling på kommunen. Avfallet samlas in av en upphandlad entreprenör och överlämnas till kommunens delägda avfallsbolag SÖRAB. Från SÖRAB går gemensamma transporter av rest- och matavfall till Uppsala för behandling. Restavfallet som kommunen samlar in energiåtervinns genom fjärrvärmeproduktion vid förbränning och matavfallet rötas så att biogas och biogödsel kan produceras. SÖRAB har även ansvaret för återvinningscentralerna i ägarkommunerna och samtliga anläggningar är tillgängliga för Danderydsborna.

Avfallsverksamheten strävar hela tiden efter att underlätta för avfallsabonnenterna att bidra till en bättre miljönytta. Detta görs genom att erbjuda ett brett utbud av tjänster som gör det möjligt att anpassa avfallshämtningen efter abonnentens egna behov och ambitionsnivå.

2 Periodens resultat

2.1 Driftredovisning

<i>(mnkr)</i>	Budget	Bokslut	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	25,1	25,5	0,4
Balansering Eget kapital	2,5	2,3	-0,2
Verksamhetens kostnader	27,6	27,8	-0,2
Nettokostnader	0	0	0

Avfallsverksamhetens intäkter kommer från de taxor som kommunens abonnenter betalar. Kostnaderna utgörs av ersättning till entreprenörer som utför avfallsinsamling, behandlingskostnad för avfall samt administrativa kostnader.

Avfallsverksamhetens resultat avviker mot budgeten med ett positivt resultat om 0,2 mnkr. Avvikelsen förklaras med ökade kostnader om 0,2 mnkr och ökade intäkter om 0,4 mnkr.

Ökade kostnader

De ökade kostnaderna kan främst härledas från att kommunen erbjudit insamling av grovavfall och farligt avfall med färja från ön Tranholmen på försök samt ökade kostnader för konsulter som framtagit upphandlingsdokument för tömning av fettavskiljare.

Ökade intäkter

De ökade intäkterna härstammar till största del från ökat antal abonnenter som abonnerar på hämtning av trädgårdsavfall och grovavfall.

Det ackumulerade resultatet

Ingående balans för det ackumulerade resultatet 2017 var -0,8 mnkr. Med ett resultat om -2,3 mnkr för 2017 ger det en utgående balans om -3,1 mnkr. Baserat på 2018 års budget prognostiseras utgående balans för 2018 att vara -3,9 mnkr.

Avfallsverksamheten ska över åren ge ett nollresultat. Resultatet balanseras med eget kapitalposten från avfallsfonden.

2.2 Investeringsredovisning

(mnkr)	Budget	Bokslut	Avvikelse
Totalt	1	0,5	0,5
Nettokostnader	1	0,5	0,5

Kostnaden för inköp av avfallskärl till nya fastighetsägare, samt utbyte av förbrukade avfallskärl, uppgår inte till budgeterad nivå och avviker med cirka 50 procent. För 2018 har 0,7 mnkr budgeterats vilket väntar ge ett mer korrekt resultat.

3 Viktiga händelser i verksamheten

Verksamhetsårets 2017 har inneburit flertalet betydelsefulla händelser för avfallsverksamheten.

Avfallsplan - delmålsperiod 2013–2016

Under året har delmålsperioden för avfallsplanen 2013-2016 utvärderats genom plockanalyser, kundundersökningar samt statistiska sammanställningar. Av de 24 delmålen uppnår Danderyds kommun 13 mål till fullo, två delvis och nio förblir ej uppnådda. Resultatet är det bästa bland SÖRAB-kommunerna.

Liten sopbil

Som ett led i kommunens arbete med att minska de trafik- och arbetsmiljöfarliga backningarna med sopbil används sedan våren 2017 ett mindre fordon för avfallshämtning. Fordonet har en mindre vändradie och kan därför vända på flera av de platser där ett normalstort fordon tidigare har behövt backa. Avfallsverksamheten har under perioden introducerat den mindre sopbilen på 13 gator och berörda abonnenter har kunnat behålla sin sophämtning vid fastigheten. Därmed kan backning undvikas. Kostnaden för den lilla sopbilen rymdes inom planerad budget.

Upphandling fettinsamling

Kommunen är ansvarig för att insamla det avfall som klassas som hushållsavfall. Till den kategorin hör bland annat fettavfall från fettavskiljare som ska finnas installerade där större mängd mat tillagas. Under 2017 har ett upphandlingsdokument tagits fram tillsammans med konsulter och annonsering av upphandlingen kommer att ske under första kvartalet 2018. Entreprenaden väntas starta första kvartalet 2019.

Försök med flytande återvinningscentral

För att underlätta för de boende på Tranholmen att lämna avfall till återvinning har en flytande återvinningscentral upphandlats. Den flytande återvinningscentralen har på försök genomförts en lördag i juni och en lördag i september. Den flytande återvinningscentralen var vid båda tillfällena mycket välbesökt och tjänsten har av öborna beskrivits som mycket uppskattad. Under hösten har försöket utvärderats och tekniska nämnden har beslutat att förlänga försöket med två år och då ett tillfälle per år.

Mobil återvinningscentral

Under sommaren valde kommunen att avveckla insamlingen med "Farliga avfallsbilen och Grovis" till förmån för den mobila återvinningscentralen från SÖRAB. Den mobila återvinningscentralen besöker numera kommunen varannan onsdag och varannan lördag. Den mobila återvinningscentralen kan ta emot nästan allting som en vanlig återvinningscentral gör inklusive återbruk.

Ny återvinningsstation i Djursholm

I juni etablerade Förpacknings- och tidningsinsamlingen AB en andra återvinningsstation i Djursholm och totalt finns nu nio stationer i kommunen. Den nya stationen står vid Djursholms

slott och har ett tillfälligt bygglov på två år. Syftet med etableringen är att möta det stora behovet av återvinningsstationer i området i väntan på permanenta etableringar. Under året har samarbetet mellan Danderyds kommun och Förpacknings- och tidningsinsamlingen AB intensifierats och ett flertal potentiella platser för permanenta stationer har diskuterats.

4 Redovisning av mål (helår) Avfall

Inriktningsmål	Budget 2017	Utfall 2017
Danderyds kommun genomför en väl utförd och trafiksäker hämtning av avfall samt erbjuder ett tillfredställande avfallstjänsteutbud		
Frisk luft.		
God bebyggd miljö.		
Giffri miljö.		

4.1 Inriktningsmål: Danderyds kommun genomför en väl utförd och trafiksäker hämtning av avfall samt erbjuder ett tillfredställande avfallstjänsteutbud

4.1.1 Resultatmål: Medborgarnas nöjdhet gällande avfallshämtning i Danderyds kommun

Bedömning utfall

 Målet är uppfyllt

Kommentar

Medborgarundersökningen som fastställer medborgarnas nöjdhet gällande kommunens verksamheter genomfördes under hösten. För avfallsverksamhetens del är frågan "Vad tycker du om sophämtningen i din kommun?" mest central. Nyckeltalet mäter andelen som gett betyget 8–10 på frågan. Av 499 tillfrågade ger 72 procent betyget 8–10. Resultatet överstiger uppsatt målnivå om 65 procent men hamnar strax under förgående års resultat om 75 procent. Nöjdheten gällande sophämtningen i kommunen har sedan 2013 legat på en nivå mellan 68 och 75 procent.

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Nöjd medborgarindex från SCB	75%	72%	65%	70%	70%

Nöjd-medborgar-index mäts genom antalet som ger betyg 8–10 på frågan "vad tycker du om sophämtningen i din kommun?" på en skala från 1–10, där 10 är bäst.

4.1.2 Resultatmål: Säkrare trafik- och boendemiljö i samband med avfallshämtning

Bedömning utfall

 Målet är uppfyllt

Kommentar

ISA

ISA mäter avfallsfordonens hastighet i relation till vägens hastighetsbegränsning. Resultatet om 99 procent visar att avfallsentreprenören återigen nått målet som reglerar andelen överskriden tillåten hastighet.

Minska antalet trafik- och arbetsmiljöfarliga backningar

Arbetet med att eliminera antalet trafik- och arbetsmiljöfarliga backningar med sopbil är en fortsatt del av avfallsverksamhetens dagliga verksamhet. Under året har åtgärder som införandet av en mindre sopbil, anvisning av plats samt etablering av nya miljöhus i samarbete med fastighetsavdelningen genomförts. Detta har medfört att backning på 23 platser numera kan undvikas.

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Intelligent stöd för anpassning av hastigheten (ISA)	99%	99%	Minst 98%	Minst 98%	Minst 98%
Minska antalet trafikfarliga backningar med avfallsfordon	19 st	23 st	Minst 5 st	Minst 16 st	Minst 16 st

4.2 Inriktningsmål: Frisk luft

4.2.1 (1.1.1 Mprg) Resultatmål: Kommunens utsläpp av växthusgaser minskar med 20 procent till år 2020 per invånare med 2009 som basår

Bedömning utfall

— Bedömning av måluppfyllelse ej gjord

Kommentar

Avfallshämtning innebär stora mängder dagliga transporter av avfall från avlämnaren, till mellanlagring och sedan till slutgiltig avfallsbehandlingsanläggning. För att minska den negativa påverkan från avfallsfordonen ställer avfallsverksamheten krav på fossilfria bränslen under hela entreprenadstiden. Entreprenören tillämpar även eco-driving och har mål för andelen tomgångskörning under körtid. Det avfall som samlas in i Danderyds kommun omlastas och samtransporteras med andra kommuners avfall till behandlingsanläggningar. Kommuninvånarna uppmuntras även att välja ett lägre hämtningsintervall för att bidra till minskat antal transporter samt att utsortera sitt matavfall. Åtgärderna premieras genom lägre avgift och uppmuntras genom kommunikation.

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Förändring av växthusgasutsläpp per invånare.			2%	2%	2%

4.3 Inriktningsmål: God bebyggd miljö

4.3.1 (4.3 Mprg) Resultatmål: Möjligheten till sortering av avfall ska förbättras för de som bor och verkar i kommunen

Bedömning utfall

◆ Målet är delvis uppfyllt

Kommentar

Insamlad mängd matavfall

Under 2017 har 1 062 ton matavfall insamlats varav 620 ton kommer från hushåll och 444 ton från verksamheter. Fördelat på antalet invånare 2017 blir det ca 32 kg. Detta är att jämföra med 2016 års totala mängd om 1 133 ton och ca 35 kg per invånare. Minskningen förklaras till största del av minskade insamlade mängder från främst verksamheter. Mängden matavfall från hushåll har inte ökat i den utsträckning som verksamheten räknat med. Detta trots att antal sorterande hushåll har ökat med 260 stycken. Under 2018 kommer avfallsverksamheten att inriktat arbeta mot verksamheter för att uppmuntra till ökad utsortering av matavfall.

Mängd materialåtervinning

Avfallsverksamheten redovisar under 2017 ett starkt positivt resultat för den andel hushållsavfall som materialåtervunnits under 2016. Resultatet om 45 procent överträffar årets mål med två procent. Det positiva resultatet kan härledas till det stora intresset för att använda det mobila insamlingssystemet samt ökad mängd matavfallsinsamling. Resultatet kommer från den årliga statistiska sammanställning som branschorganisationen Avfall Sverige gör och baseras på 2016 års insamlade avfallsmängder. Effekten av aktiviteterna som genomförts under 2017 blir tillgängliga under våren 2018 och redovisas då i halvårsbokslutet.

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Insamlad mängd matavfall kg/invånare	35 kg	32 kg	35 kg	35,5 kg	36 kg
Andel hushållsavfall som materialåtervinnings	43 %	45 %	43 %	45 %	48 %

Med andel hushållsavfall som materialåtervinnings menas mängden förpackningar och tidningar, elavfall, batterier, metallavfall, wellpapp samt däck utsorterat gips, planglas, plast, textilavfall, konstruktionsmaterial och övrigt grovavfall som inlämnas för materialåtervinning.

4.4 Inriktningsmål: Giftfri miljö

4.4.1 (5.3 Mprg) Resultatmål: Mängden avfall och dess farlighet ska minska

Bedömning utfall

● Målet är uppfyllt

Kommentar

Projekt som minimerar avfallet

I november månad genomförde SÖRAB tillsammans med kommunerna tävlingen matsalskampen.

Tävlingen går ut på att skolor och dess elever under två veckor ska slänga så lite mat som möjligt. Tävlingen syftar till att sprida kunskap om vikten att inte slänga mat i onödan så att matsvinn uppstår. Av ca 20 000 deltagande elever kom 2 000 från Danderyd och bästa placering fick Ekebyskolan som kom på femte plats. De lyckades att under två veckor endast slänga 3,56 gram mat per elev.

Reko - kommunens återbruksportal

Avfallsverksamheten ansvarar för kommunens återbruksportal Reko. Under 2017 förmedlades 53 saker via reko till ett uppskattat nyvärde av ca 110 000 kronor. Under hösten genomfördes en undersökning bland användarna av Reko och resultatet kommer att användas för att genomföra förbättringar under 2018.

Nyckeltal	Resultat 2016	Resultat 2017	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Antal aktiviteter som främjar minimering och förebyggande av avfall	1	2	Minst 1st	Minst 1st	Minst 1st
Mängd farligt avfall i hushållsavfallet vid plockanalyser	0,08%			Mindre än 0,01%	

Målet mängd farligt avfall i hushållsavfallet vid plockanalyser följs upp vartannat år.

5 Utmaningar inför framtiden

Matavfallsinsamling

Insamling av det ofrånkomliga matavfallet, det vill säga det som alltid kommer att uppstå såsom bananskal, köttben och fiskrens behöver öka i hela Sverige och därmed även i Danderyds kommun. Under 2017 ökade antalet abonnenter som sorterar ut matavfall i kommunen men trots detta minskar de totala mängderna som samlas in. Kommunen behöver under 2018 få större förståelse för varför mängderna minskar och genomföra aktiviteter för att åter motivera abonnenterna att lämna matavfall.

Förbättra möjligheten till återvinning för de som bor och verkar i kommunen

Mängden återvunna förpackningar, tidningar och grovavfall behöver öka. Genom att återvinna produkter minskar bland annat behovet av jungfruligt material och risken för nedskräpning på land och i hav minskar likaså. För ökad återvinning krävs väl fungerande insamlingsystem som anpassas efter invånarens behov. Idag har producenterna insamlingsansvaret för förpackningarna och tidningar. Deras system för insamling är återvinningsstationer. För att öka möjligheten till återvinning krävs fler återvinningsstationer som underlättar för fler invånare att lämna avfall till återvinning. Utmaningen ligger i att hitta lämpliga platser för stationerna, att bygglov kan beviljas och att stationerna inte skräpas ned.

Avfallsverksamheten är av uppfattningen att återvinningsstationer inte är tillräckligt för att uppnå återvinning i den utsträckningen som är nödvändigt. Frågan om huruvida insamlingsansvaret ska ligga på kommunerna eller producenterna har sedan länge diskuterats på regeringsnivå. Utmaningen ligger i att oavsett ansvarsfördelning driva utvecklingen av insamlingsystemet framåt för ökad återvinning.